

9.10.2019

VN/8929/2019

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende

ELY-keskuksista kuulutettavat avustukset vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteuttamiseen

Valtion vuoden 2020 talousarvioesityksessä on 1,521 milj. euroa määrärahaa vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisten vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamisen avustuksiin sekä niiden myöntämisestä aiheutuviin menoihin. Lisäksi vesiensuojelun tehostamisohjelmasta on vuonna 2020 tarkoitus käyttää vesistöjen tilaa parantavien kunnostushankkeiden ja hankkeiden käytännön toteuttamista tukevien alueellisten ja paikallisten toimijoiden verkostojen avustamiseen 3,8 milj. euroa. Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden avustuksiin, joilla tehostetaan vesiensuojelua, on siten vuodelle 2020 esitetty yhteensä 5,321 milj. euroa.

Haja-asutuksen jätevesineuvontaan ei enää osoiteta määrärahoja.

Määräraha on budjetoitu talousarvioesityksen momentille 35.10.61 arvonlisäverollisena 3-vuotisena siirtomäärärahana, ja on siten käytettävissä vuosina 2020 - 2022.

Vesien hyvän tilan tavoite edellyttää useissa sadoissa järvi-, joki-, rannikko- ja pienvesikohteissa ulkoisen kuormituksen vähentämistä sekä vesien kunnostustoimia. Tavoitteiden toteuttamiseksi tuetaan myös kuntien, yritysten, yhdistysten ja muiden paikallisten yhteisöjen muodostamien yhteistyöverkostojen toimintaa ja kehittymistä. Uusien avustettavien hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulisi hyödyntää aikaisemmissa hankkeissa saavutettuja hyviä tuloksia, kokemuksia sekä verkostoja ja verkostomalleja.

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmilla toteutetaan vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanoa voimassaolevan lainsäädännön puitteissa. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laatimiseksi tai päivittämiseksi voidaan myöntää avustuksia kunnille. Avustusten myöntämisessä kunnille tulee ottaa huomioon pohjavesialueisiin kohdistuvat riskit ja alueen merkitys yhdiskunnan vedenhankintaan.

Määräraha voidaan myöntää harkinnanvaraisina avustuksina hankkeisiin, jotka paikallisesti ja alueellisesti kokonaisuutena arvioiden vaikuttavimmin edistävät vesien- ja merenhoidon tavoitteiden toteuttamista. Hankkeiden arvioinnissa on eduksi, että:

- Toimenpiteen tarve on tunnistettu vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmissa vuosille 2016-2021;
- Kohdevesistö on hyvää huonommassa tilassa tai tilan säilymiseen kohdistuu riski;
- Hankkeen toteuttaminen voidaan käynnistää viivytyksettä, mikä tarkoittaa esimerkiksi tarvittavia suunnitelmia ja lupia sekä olemassa olevaa yhteistyöverkostoa ja paikallista sitoutumista;
- Toimenpiteillä saavutetaan merkittäviä hyötyjä, jotka palvelevat mahdollisimman laajasti alueen asukkaita ja virkistyskäyttäjiä;

- Hankkeen muu rahoitus on varmistettu;
- Hankkeen tulokset ja kokemukset ovat hyödynnettävissä muissa kohteissa;
- Hanke hyödyntää tai jatkojalostaa aikaisempien hankkeiden tuloksia, kokemuksia ja verkostoja;
- Toteutushankkeen esitys sisältää hankkeen vaikutusten seurantasuunnitelman.

Avustuksia myönnettäessä on noudatettava valtionavustuslain (668/2001) perusteita ja menettelyjä. Vesien- ja merenhoidon suunnitelmien mukaisten vesien tilaa parantavien hankkeiden avustuksissa sovelletaan valtioneuvoston asetusta vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta (714/2015). Mikäli myönnettävällä avustuksella tuetaan taloudellista toimintaa, noudatetaan lisäksi EU:n valtioneuvoston päätöksiä¹ sekä vesiensuojelun tehostamisohjelmaa koskevaa yritystukineuvottelukunnan lausuntoa (liite 1).

Hankkeiden tulee viestiä aktiivisesti ja hyödyntää työssään tehostamisohjelman viestintäohjeita ja materiaaleja. ELY-keskukset ja ympäristöministeriö toimivat hankkeiden viestinnän tukena.

ELY-keskuksen tulee seurata vuosittain hankkeiden taloudellisia ja ympäristövaikutuksia ja raportoida ne ympäristöministeriölle erikseen sovittavalla tavalla. Lisäksi kaikille avustuksen saajille tehdään keskitetysti kyselytutkimus hankkeiden vaikuttavuuden arvioimiseksi.

ELY-keskuksia pyydetään toimittamaan yhteenvetotiedot priorisoiduista hakemuksista sekä määräraharapeista hankkeittain liitteinä 2 ja 3 olevilla malleilla (hankekohtaiset muistiot sekä yhteenveto määräraharapeista) ympäristöministeriön kirjaamoon kirjaamo@ym.fi 5.2.2020 mennessä. Hankekohtaisten tietojen tulee tällöin myös olla YA-järjestelmässä. Yhteenvetotiedoissa käytetään tämän asiakirjan diaarinumeroa VN/8929/2019.

Ympäristöministeriö tulee osoittamaan määrärahan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, jotka vastaavat sen käytöstä talousarvion mukaisesti tarkoituksiin tämän kirjeen mukaisesti.

Ympäristöministeriö tulee osoittamaan perinteisiin vesistökuunnostushankkeisiin ja tehostamisohjelmasta avustettaviin vesistökuunnostushankkeisiin tarkoitetun määrärahan kullekin ELY-keskukselle yhtenä summana, ja ELY-keskuksen tulee huolehtia siitä, että asianomaisten pintavesien tilaa parantavien hankkeiden avustuksia haetaan yhdenmukaisesti samalla vesiensuojelun tehostamisohjelman hakemuslomakkeella.

ELY-keskuksen tulee laatia kuulutus, päivittää hakuohjeet ja -lomakkeet omille nettisivuilleen tämän kirjeen tietojen pohjalta.

Lisätietoja ympäristöministeriössä antavat Antton Keto (vesien- ja merenhoidon toimenpiteet), Tarja Haaranen (vesiensuojelun tehostamisohjelma) sekä Juhani Gustafsson (pohjavesien suojeleminen): etunimi.sukunimi@ym.fi.

Ympäristöneuvos

Saara Bäck

Ympäristöneuvos

Laura Saijonmaa

¹ Lisätietoja valtioneuvoston päätöksistä löytyy työ- ja elinkeinoministeriön sivulta <http://tem.fi/valtioneuvostonpaatokset>.

Liitteet:

1. Yritystukineuvottelukunnan lausunto, 11.6.2019
2. Hankemuistiomalli
3. Määrärahan esitysmalli (excel-tilukko)

Tiedoksi: ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus, KEHA-keskus
Ympäristöministeriö/HAKA/Ohjaus ja talous

